

ASS en rijbewijs:

Als goede chauffeur moet je geestelijk en lichamelijk gezond zijn. Wanneer je op latere leeftijd een ziekte of beperking krijgt moet je een rijtest doen om aan te tonen dat je nog rijgeschikt bent. Het hebben van een rijbewijs toont aan dat je over rijvaardigheid beschikt, maar zegt niets over de rijgeschiktheid. De rijtest is belangrijk voor de verzekering. Iedere burger is verantwoordelijk voor zichzelf, je moet zelf het initiatief nemen.

Bij gebruik van medicijnen die invloed hebben op de rijvaardigheid, mag je niet altijd de weg op. Het CBR beoordeelt of je rijgeschikt bent.

Twijfel je of je in jouw situatie nog in staat bent om veilig te rijden? Dan is het belangrijk dat je laat onderzoeken of je nog wel rijgeschikt bent. Vul daarom een Eigen verklaring in. Weet je niet zeker of je een eigen verklaring moet invullen? Bel dan met de klantenservice van het CBR.

Wij hebben meer informatie over rijden en een aantal veelvoorkomende gezondheidssituaties op een rij gezet:

- ADHD
- Alcoholmisbruik
- Autisme
- Dementie
- Diabetes
- Epilepsie
- Functiebeperking
- Medicijnen
- Oogaandoeningen
- Parkinson
- Prothese
- Slaapapneu
- Stemmingsstoornis

Wanneer je een diagnose krijgt, autisme in ons geval, en je hebt al een rijbewijs. Moet ik dan ook nog een rijtest doen? Mensen die jarenlang rijden zonder medicatie worden meestal niet opgeroepen. De mensen met medicatie, bijvoorbeeld anti-depressiva, vaak wel.

Uit onderzoek is gebleken dat mensen met ADHD en autisme vaker betrokken zijn bij ongelukken. Autismen valt onder vraag 3 op de eigen verklaring.

Wat als ik autisme heb:

Direct langs een specialist bij een autismespectrumstoornis (ASS)

Heeft u vraag 3 (en eventueel nog andere vragen) van de Eigen verklaring met 'ja' beantwoord in verband met een autismespectrumstoornis (autisme, Asperger, PDD-NOS)? En heeft u nog nooit eerder een rijbewijskeuring ondergaan? Dan kunt u - alléén voor praktijkexamen auto-, motor- of T-rijbewijs - direct een afspraak maken met een onafhankelijke specialist voor een rijbewijskeuring.

Waarom zijn er normen bij Autismespectrum?

Personen met een Autismespectrumstoornis (autisme, Asperger, PDD-NOS) hebben een ontwikkelingsstoornis van de zogenoemde hogere hersenfuncties. Dit uit zich in het bijzonder op drie gebieden: stoornis in de omgang met anderen, stoornis in de communicatie en stoornis in het verbeeldend vermogen. Problemen om samenhang van zaken te onderkennen, problemen met planning en flexibiliteit en problemen met je inlevingsvermogen kunnen een negatieve invloed op de rijvaardigheid hebben. Uit onderzoek in de simulator is dat ook gebleken. Daarnaast heeft de meerderheid van personen met ASS ook nog een bijkomende psychische stoornis, zoals depressie of angst en gebruiken ze rijgevaarlijke medicijnen.

Wanneer ben ik rijgeschikt bij ASS?

U bent rijgeschikt wanneer uit het rapport van de medisch specialist blijkt dat de problemen met planning en waarneming niet al te groot zijn, bijkomende risico's als depressies en angsten ook geen groot probleem vormen en de specialist van oordeel is dat er veilig aan het verkeer kan worden deelgenomen. Voor zijn oordeel gebruikt de specialist een checklist risicofactoren van het CBR. Daarnaast moet u een eventuele rijtest met goed gevolg afleggen.

Hoe komt het CBR aan informatie over mijn rijgeschiktheid?

Voor de beoordeling van de rijgeschiktheid kijken wij naar uw Eigen verklaring, informatie van een medisch specialist en naar het resultaat van een eventuele rijtest. Er is altijd een rapport nodig van een onafhankelijk medisch specialist met kennis van ASS. U wordt verwezen naar een specialist die specifiek voor het CBR keuringen verricht. Deze specialisten kennen de rijbewijseisen goed en beoordelen onafhankelijk of u aan deze eisen voldoet.

Wat is de maximale termijn van geschiktheid?

Personen met ASS kunnen sinds mei 2013 voor onbeperkte termijn worden goedgekeurd. Bestuurders met ASS die eerder voor een bepaalde termijn van 3 jaar geschikt zijn verklaard, moeten bij de eerstvolgende rijbewijsvernieuwing nog gekeurd worden. Wanneer het CBR dan, op basis van het rapport van de specialist, een onbeperkte geschiktheidstermijn afgeeft, is er vanaf dat moment geen keuring voor ASS meer nodig bij de rijbewijsvernieuwing. Bij twijfel kan de specialist het CBR adviseren om toch een bepaalde geschiktheidstermijn van drie of vijf jaar op te leggen. Als dit bij u het geval is moet u bij de volgende rijbewijsvernieuwing altijd opnieuw door een onafhankelijk medisch specialist gekeurd worden.

Wanneer moet ik een rijtest doen?

De eerste keer dat iemand met ASS een aanvraag doet bij het CBR volgt er na de goedkeuring door de medisch specialist altijd een rijtest.

Wat wordt er tijdens de rijtest beoordeeld?

De rijtest is géén rijexamen. De deskundige van het CBR beoordeelt of uw medische situatie van

invloed is op het verantwoord bedienen en besturen van het voertuig. Ook wordt bekeken of u zelfstandig en veilig aan het verkeer kunt deelnemen.

Wanneer u een autisme spectrum stoornis heeft wordt tijdens de rijtest gelet op de volgende aandachtgebieden:

- **Automatiseren van handelingen:** op geautomatiseerd niveau de auto bedienen en besturen, zodat u voldoende aandacht overhoudt om het verkeer om u heen te beoordelen;
- **Verdeelde aandacht:** het verdelen van uw aandacht tussen de bediening en de besturing van het voertuig en het verkeer om u heen, ook in complexere situaties;
- **Besluitvorming:** het nemen van weloverwogen beslissingen, zonder dat u het overige verkeer onnodig hindert of in gevaar brengt.
- **Voorspellen van gedrag van anderen:** het gedrag van andere weggebruikers voorspellen en hier veilig op reageren.

Op welk moment tijdens mijn rijopleiding kan ik mijn rijtest het beste doen?

U moet op een zelfstandige manier kunnen rijden, waarbij naast de bediening van het voertuig uw aandacht ook uitgaat naar het beoordelen van verkeerssituaties en het gedrag van anderen. Het advies is daarom om de rijtest te doen na ongeveer 20 uur rijles.

Mag mijn eigen psychiater het rapport opmaken?

Nee. Bij ASS is het nodig dat een onafhankelijk specialist het onderzoek doet en het rapport opmaakt. Er moet namelijk een oordeel komen over de rijgeschiktheid en beperkte of onbeperkte termijn van geschiktheid. Volgens de regels van de artsenorganisatie mogen behandelend artsen geen verklaringen afgeven met een oordeel over de rijgeschiktheid.

De kosten van het psychiatrisch onderzoek variëren van €99,- tot maximaal €180,- De psychiater mag zelf zijn prijs bepalen, echter niet meer dan €180,-

Alle informatie kunnen jullie terug vinden op www.cbr.nl .